

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

1

לפני כב' השופטת ריבה ניב

תובע: אילן בומבך

נגד

נתבע: אמיר פישביין

2

ב"כ התובע- עו"ד יונתן דניאל הופמן, עו"ד יריב רונן

3

הנתבע בעצמו

פסק דין

4

לפני תביעת לשון הרע.

5

6

7

1. עו"ד אילן בומבך (להלן: "התובע"), כיהן בעת הרלוונטית בתפקיד יו"ר וועד מחוז תל אביב

8

והמרכז בלשכת עורכי הדין, והתמודד בבחירות לראשות לשכת עורכי הדין, שנערכו בשני

9

סבבים בחודשים יוני ויולי 2007. בסבב הבחירות השני שהתקיים ביום 10.7.07, זכה עו"ד

10

יורי גיא רון.

11

12

בין הסיבוב הראשון לסיבוב השני, שלח עו"ד אמיר פישביין (להלן: "הנתבע"), מכתב לראש

13

לשכת עו"ד דאז, עו"ד שלמה כהן (נספח א' לתצהיר התובע, להלן: "המכתב"). המכתב כלל

14

דבר לשון הרע כנגד התובע והתייחס לתקופת הבחירות לראשות ועד מחוז תל אביב והמרכז

15

– 4 שנים קודם לכן. הנתבע ציין במכתבו כי הוא מאפשר לנמען להפיץ את המכתב לכלל

16

ציבור עורכי הדין.

17

18

כיום או יומיים לפני סיבוב הבחירות השני, הופץ המכתב לציבור עו"ד באימייל הנושא את

19

הכותרת: "טוב לדעת – איך חולקו הבוררויות במחוז תל אביב". ביום 9.7.07 פורסם המכתב

20

באינטרנט, בפורום "דה-מרקר" (נספח ב' לתצהיר התובע).

21

22

ביום 9.8.07 דרש התובע מהנתבע לפרסם הודעת התנצלות והבהרה וכן דרש לפצותו (נספח

23

ד' לתצהיר התובע). ביום 20.8.07 דחה הנתבע את דרישת התובע וכתב כי האמור במכתבו

24

הינו אמת וכי יש בו חשיבות ועניין ציבורי לכלל עורכי הדין (נספח ה' לתצהיר התובע).

25

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

1 לגישת התובע, משלוח המכתב והאמור בו, בכל אחד מהסעיפים, מהוים הוצאת דיבה
2 ב"כוונה לפגוע" בו.
3
4 הנתבע טען כי הפרסום מותר וכי עומדות לו ההגנות של אמת בפרסום, תום הלב וההקלות
5 לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").
6
7 בתביעה זו עותר התובע לחייב את הנתבע התובע בפיצויים בגובה של 300,000 ₪. לחלופין,
8 ביקש לחייבו במלוא סכום הפיצוי הסטטוטורי הקבוע בסי' 7א(ב) ו/או 7א(ג) לחוק איסור
9 לשון הרע, בגין כ"א מהביטויים הפוגעניים.
10
11 עדי התביעה – עו"ד בומבך, עו"ד גלנטי, עו"ד גלילי.
12 עדי ההגנה – עו"ד פישביין, הגב' יפה לוי.

דיון

14
15 במכתב שמוען מהנתבע אל עו"ד שלמה כהן נכתב בין היתר: 2
16 "3...
17 אינני מתימר להיות אוביקטיבי. אינני תומך בעו"ד בומבך ואני אף מייצג לקוחה ששמשה
18 כמנהלת קמפיין הבחירות שלו לועד המחוז בשנת 2003 בתביעה אישית כנגד עו"ד בומבך.
19 במסגרת ייצוגי לקוחה זו נודעו לי עובדות שונות על התנהלותו של עו"ד בומבך, ומובן כי
20 העובדות המפורטות במכתבי זה הנן בידיעתה ובהסכמתה המלאה של מרשתי.
21 4. לגופו של עניין:
22 א. שני עו"ד חסרי ניסיון, עו"ד שי גלילי ועו"ד מרנין גלנטי היו פעילים מרכזיים בקמפיין
23 הבחירות של עו"ד בומבך בשנת 2003.
24 ב. בתמורה, הבטיח להם עו"ד בומבך כי יעביר להם בוררויות.
25 ג. ואכן, עו"ד שי גלילי, עורך דין חסר ניסיון אשר זמן קצר קודם לכך הוסמך כעורך דין,
26 מונה על ידי עו"ד בומבך כבורר.
27 ד. גם עו"ד מרנין גלנטי, אף הוא חסר ניסיון וגם הוא רק זמן קצר קודם לכן הוסמך כעו"ד,
28 מונה על ידי עו"ד בומבך כבורר.
29 5. סבורני כי לפחות שני מקרים אלה ניתן לכנות מפורשות כמינויים בלתי הולמים שכן
30 ברור לכל שעורכי דין חסרי ניסיון שאך הוסמכו אינם יכולים לשמש כבוררים ראויים ויש
31 בכך משום פגיעה במתדיינים.
32 6. לבסוף, גם הטענה כי מעולם לא הוגשה כנגד עו"ד בומבך תלונה בקשר למינויים בלתי
33 ראויים לתפקידי בורר אין בה אמת שכן לפני מספר שבועות הוגשה תלונה לועדת האתיקה

2 מתוך 15

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 הארצית בעניין זה ובעניינים נוספים הנוגעים להתנהלות הלא תקינה של עו"ד בומבך. זאת
 2 ועוד, נושא מינוי הבוררים אף הועלה בתובענה בה הנני מייצג את מרשתי כנגד עו"ד
 3 בומבך, תובענה שהוגשה עוד בשנת 2004.
- 4 7. מאחר וסבורני כי חשוב הדבר שהעובדות האמיתיות יהיו בפני עורכי הדין, הינדך רשאי
 5 (אם תחפוץ בכך) להביא תוכן מכתבי זה לידיעת ציבור עורכי הדין"...
- 6
- 7 3. לטענת התובע האשמתו בהבטחה לפעילים מרכזיים בקמפיין הבחירות שלו כי ימנה אותם
 8 כבוררים, (וקיום ההבטחה ומינוי בלתי הולם של עורכי דין חסרי נסיון) נועדה לפגוע בו
 9 בכונה תחילה, להכתיים את שמו, לפגוע במוניטין שלו ובסיכוייו לזכות בבחירות לראשות
 10 לשכת עורכי הדין. האשמה זו מהווה, לשיטתו, שקר מפגיע כמשמעותו בפקודת הנויקין
 11 [נוסח חדש] ופרסום לשון הרע כמשמעותו בחוק.
- 12
- 13 4. המסגרת הנורמטיבית לדיון הינה חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק"):
 14 1. לשון הרע מהי
 15 לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -
 16 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 17 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;
 18 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או
 19 במקצועו;
 20 ...
- 21
- 22 5. את המונח 'לשון הרע' יש לפרש במבחן האדם הסביר - מבחן אובייקטיבי:
 23 "ההלכה היא, שאין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם מחד גיסא, ואין
 24 חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא את הדברים מאידך גיסא. המבחן
 25 הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדין, המשמעות, שקורא סביר היה מיחס
 26 למילים..." (השופט מלץ בע"א 740/86 תומרקין נ' העצני מג (2) פדי 333 בעמ' 337).
- 27
- 28 6. וכך גם אי שנהר בספרו "דיני לשון הרע", תשנ"ז-1977, בעמ' 122:
 29 "כאמור, סעיף 1 לחוק קובע, כי "לשון הרע" היא כל העלול לפגוע, להשפיל או לבזות את
 30 הנפגע באחת מהדרכים המצוינות בסעיף 1. הגדרה זו מעוררת את השאלה, בעיני מי צריך
 31 הפרסום להיות משפיל ומבזה? גם בעניין זה, כמו בעניין פרשנות הפרסום, אימצה
 32 הפסיקה את המבחן האובייקטיבי, וקבעה, כי פרסום ייחשב כ"לשון הרע" כמשמעות
 33 המונח בסעיף 1 לחוק, רק אם יתפש ככה על ידי האדם הסביר. בחירה זו בקנה מידה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

1 אובייקטיבי נובעת מכך שהחוק מגן על "זכותו של כל אדם, כי הערכתו בעיני אחרים לא
2 תיפגם ולא תיפגע על ידי הודעות כוזבות בגנותו". לפיכך, אין כל חשיבות לשאלה, האם
3 המפרסם התכוון או אפילו היה מודע לכך שהפרסום עלול לפגוע בנפגע. באותה מידה אין
4 גם כל חשיבות לשאלה, האם הפרסום נתפש כפוגע בעיני הנפגע, וגם הצהרה מפורשת של
5 הנפגע, כי הפרסום אינו מסוגל להעליבו, לא תעלה ולא תוריד".

6

7 המעשים המיוחסים לתובע במכתב, כמו גם באימייל שהופץ על פיו הינם עבירה על פי
8 כללי לשכת עורכי הדין (בחירות למוסדות הלשכה), התשמ"ב-1982, ס' 56, הקובע כי:

9 "מי שעשה בקשר לבחירות אחד מאלה, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס:

10

.....

11 (11) נתן או הציע שוחד כדי להשפיע על בוחר שיצביע בעד רשימת מועמדים מסויימת או
12 בעד מועמד מסויים, כדי שיימנע מלהצביע בעד רשימת מועמדים מסויימת או בעד מועמד
13 מסויים, או כדי שיבחר או יימנע מלבחור בכלל בעת קיום הבחירות;

14 (12) קיבל או הסכים לקבל שוחד, לעצמו או לאדם אחר לשם מטרה כאמור בפסקה (11);

15

"....

16 הבטחת טובות הנאה לפעילים איננה יכולה להתפרש אלא כמעשה שלילי, שציבור עורכי
17 הדין לא ייתן לו יד:

18 "לשכת עורכי הדין הינה מוסד בעל אופי ציבורי שהוקם לפי חוק, המהווה נדבך במערכת
19 המשפטית במדינתנו. מוסד גדוגמתו צריך שישקף, ולפיכך גם יפעל, על פי עקרונות של
20 טוהר מידות. על מנת לשמור על אמון הציבור, אין זה ראוי כי במוסד כדוגמת לשכת עורכי
21 הדין, קבלתו של פלוני לתפקיד מסוים בלשכה תהא בשל התחייבות מוקדמת שנתן מועמד
22 במירוץ לתפקיד נבחר." (עב (ת"א) 7121/04 יפה לוי נ' אילן בומבך, [פורסם בנבו]).

23 אין ספק כי טענה כנגד נושא משרה ציבורית, לפיה כביכול הבטיח 'לחלקי' בוררויות ליעושי
24 דבריו במסגרת קמפיין בחירות שלו, כתמורה, מהווה דבר לשון הרע.

25

26 הנתבע טען כי הטענות שהעלה כנגד התובע הינן אמות, וכי הן פורסמו קודם לכן, בתצהיר
27 עדות ראשית בתביעתה של מרשתו בבית הדין לעבודה, ובעתון דה מרקר מיום 21/5/07.

28

29 "2. פרסום מהו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 (א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה,
2 צליל וכל אמצעי אחר.
- 3 (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות -
4 (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע ;
5 2. אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע.
6
- 7 לא יכולה להיות מחלוקת כי משלוח המכתב לעו"ד שלמה כהן ומתן הרשאה להפצת תוכנו
8 ברבים מהווה פרסום, והעובדה כי האשמה דומה הופיעה לפני כן בעתון, יכולה להוות
9 בנסיבות מסוימות הקלה לנתבע (ס' 19 לחוק), אך אין היא מאיינת פרסום דבר לשון הרע.
10
- 11 8. רשימת הפרסומים המותרים נקבעה בס' 13 לחוק. הסעיפים אליהם הפנה הנתבע וטען כי
12 לכאורה הינם רלוונטיים לעניינינו הינם:
13 "5) פרסום על ידי שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית
14 או מעין-שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם, או בהחלטתם, או פרסום על ידי
15 בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור ;
16 ...
17 7) דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע כאמור בפסקאות (5) או (6) בישיבה
18 פומבית, ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21;
19 ...
20 11) פרסום נכון והוגן - מלא, חלקי או תמציתי - של מה שפורסם קודם לכן בנסיבות
21 האמורות בפסקאות (9), (8), (7), (4), (3), (1) או (10), ופרסום חוזר כאמור של מה שפורסם
22 בישיבת הממשלה והממשלה התירה לפרסמו."
23
- 24 9. את הרשימה המפורטת בס' 13 לחוק, המפנה רובה ככולה לפרסומים רשמיים או של בעלי
25 תפקיד או דיווח עליהם, יש לפרש בצמצום ובדווקנות: "החלת ההיתרים שבסעיף 13 גם על
26 פרסומים שקריים ודווניים עלולה לגרום עוול לנפגע מהפרסום. לפיכך נקבע כי יש לפרש
27 את סעיף 13 באופן דווקני, כי אין מקום להרחיב את תחולתו מעבר למה שמתבקש מלשונו
28 וכי אין להחיל את ההגנה על פרסומים של גופים שאינם נקובים בחוק במפורש." (שנהר,
29 שם, בעמ' 191-192).
- 30
- 31 10. אינני מקבלת את טענת הנתבע כי הפרסום נעשה תוך כדי דיון משפטי. (פרסום ע"י בעל דין,
32 בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון), הגנה זו, שהינה הגנה מוחלטת, חוסה על
33 כתבי די- דין וההליך המשפטי:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 "סעיף 13(5) [[לחוק איסור לשון הרע](#)] נתן אפשרות לעורך-דין ולבעל-דין שיטענו
2 בבית-המשפט בלי חשש שיוטרדו על-ידי משפטים פליליים בשל טענותיהם.
3 אך לגבי עורך-דין, בין טוען הוא לעצמו, בין טוען הוא ללקוחו, מוטלת חובה
4 נוספת והיא לשמור על כבוד המקצוע ולהתייחס בנימוס ובדרך ארץ, הן כלפי
5 בית-המשפט והן כלפי הבריות... אחד הדברים שמקצוע עריכת-דין דורש הוא
6 להימנע מלזרוק בחלל בית-המשפט דברים שעורך-הדין יודע או חייב לדעת,
7 שאינם רלבנטיים בבית-המשפט או שאינם רשאי להוכיחם באותה ערכאה בה
8 הוא אומר את דבריו, וכן כי כל דבריו ינוסחו בסגנון ההולם את המקצוע" ([עליוע](#)
9 [7/70 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין, תל-אביב-יפו נ' סולמונו, עו"ד, פ"ד כה\(2\)](#)
10 [729, 732 \(1971\)](#)). ([רעא 1104/07 עו"ד פואד חיר נ' עו"ד עודד גיל](#)). וכן ראה [דנא](#)
11 [7025/09 עו"ד עודד גיל נ' עו"ד פואד חיר](#).
12
13 .11 בה במידה, הנני דוחה את הטענה כי הדברים היוו דיווח נכון והוגן על מה שנאמר
14 או אירע בדיון משפטי. אם נכתבו הדברים בבקשה להזמנת עדים שהגיש הנתבע
15 בשם מרשתו, אין הדבר עולה מהמכתב בכל צורה שהיא. גם אם תמצא לומר כי
16 הנתבע ציטט מתצהיר מרשתו, כפוף הוא לדרישת הדו"ח "הנכון וההוגן" על מה
17 שנאמר או אירע.
18
19 .12 הנתבע אף לא יוכל להיבנות מהגנת ס"ק (11) הדורשת: "כדי שפרסום חוזר ייחשב לנכון
20 והוגן, הוא אינו חייב להיות חזרה מילולית אף לא חזרה מלאה של הפרסום הקודם. די
21 שיבטא את רוח הדברים. ומאחר שכך, תנאי הוא שהחזרה, שאינה חייבת להיות מילולית
22 או מלאה, תשקף את תוכן הפרסום הקודם בצורה נכונה והוגנת, כלומר לא תוציא דברים
23 מהקשרם, לא תיתן להם ביטוי חד-צדדי או בלתי מאוזן ולא תציג אותם באור אחר או תיתן
24 להם משמעות שונה מאלה שבפרסום הקודם". ([ע"א 348/85 בן ציון נ' הוצאת מודיעין](#)
25 [בע"מ, פ"ד מב\(1\), 797](#)).
26
27 .13 אינני סבורה כי ניתן לראות במכתב, כלשונו "פרסום נכון והוגן". כך למשל, בס' 6 למכתב
28 צוין: "לבסוף, גם הטענה כי מעולם לא הוגשה כנגד עו"ד בומבך תלונה בקשר למינויים
29 בלתי ראויים לתפקידי בורר אין בה אמת שכן לפני מספר שבועות הוגשה תלונה לועדת
30 האתיקה הארצית בעניין זה ובעניינים נוספים הנוגעים להתנהלות הלא תקינה של עו"ד
31 בומבך. זאת ועוד, נושא מינוי הבוררים אף הועלה בתובענה בה הנני מייצג את מרשתי כנגד
32 עו"ד בומבך, תובענה שהוגשה עוד בשנת 2004".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1
- 2 14. במהלך בירור תובענה זו עלה כי הנתבע אמנם הגיש תלונה לועדת האתיקה ואף ביקש לזמן
- 3 לעדות בבית דין לעבודה את עוה"ד גלנטי וגלילי. אולם הנתבע לא ציין במכתב כי התלונה
- 4 והבקשה לזימון עדים - נדחו. הצגת העובדות על ידו, מבלי לציין את תוצאותיהן, יש בהם
- 5 משום הטעית הקורא, בין אם נדחו מטעמים טכניים או מהותיים. לטעמי, שוללת הצגת
- 6 העובדות באופן חלקי את הגנת הפרסום הינכון וההוגן.
- 7
- 8 15. עוד טען הנתבע כי דבריו הינם אמת.
- 9 הגנת אמת הפרסום נקבעה בס' 14 לחוק:
- 10 "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת
- 11 והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט
- 12 לוואי שאין בו פגיעה של ממש".
- 13
- 14 16. נטל ההוכחה מוטל על הנתבע: "נטל הוכחתה של טענת "אמת דיברתי" מוטל על הטוען
- 15 אותה (ע"א 326/68, אסא נ' ליבנה, (יוסף אסא נ' משה ליבנה, ואח', פ"ד כג (25. 23. 2),
- 16 בע' 25 ; ע"א 382/58, פ. ש. נ' מלכה זיסו-ברנטל, (פ. ש. נ' מלכה זיסו-ברנטל, פ"ד יב
- 17 1732, 1735 ; פ"ע לו 384.), בע' 1735)". [ע"א 723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ נ' חברת
- 18 החשמל לישראל פ"ד לא(2), 281, עמ' 299-300 ור' גם דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ
- 19 ו-4 אח' נ' יוסף קראוס תק-על(2)98, 1352, עמ' 1368].
- 20
- 21 17. באשר לטענות לגופן, יוחסה לתובע הבטחת טובת הנאה לפעיליו. הגב' יפה לוי, עליה
- 22 מסתמך הנתבע, העידה:
- 23 ש. לפי עדותך בסעיף 5 לתצהירך, את בעצם מעידה כביכול ממקור ראשון, שהתובע קשר
- 24 מפורשות בין "תרומה" לקמפיין הבחירות בשנת 2003, לבין פיצוי לאחר הבחירות, רק בכל
- 25 הנוגע לעו"ד גלילי?
- 26 ת. זה היה האופי של כל מערכת הבחירות. זה היה ברור, אדם עושה משהו ובתמורה מקבל
- 27 משהו. זה חד משמעי. יש לבומבך מיליון הוכחות. איזה צ'קים נכנסו ולצורך מה... אנשים
- 28 ידעו בדיוק מה הם הולכים לקבל.
- 29 ש. בס' 5 את מתיימרת לתאר מערכת עובדתית שבה יש קשר בין תרומה למערכת הבחירות
- 30 לבין קבלת מינוי בורר לאחר הבחירות, אבל רק לגבי עו"ד גלילי, ולא לגבי גלנטי?
- 31 ת. לגבי שניהם. ראשית אני אומרת לך שלפי רוח הדברים, אף אחד לא עושה שום דבר
- 32 בתמורה. משהו שאינו כסף אלא קידום בלשכת עורכי הדין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 ש. וזה היה ברור לנתבע?
 2 ת. לא. אבל אם הוא היה מעורב בבחירות – זה היה ברור לו. אני סיפרתי לו והראיתי לו.
 3 הוא יודע בדיוק מה יש.
 4
18. העדה טענה כי שני עורכי הדין, גלילי וגלנטי היו פעילים במערכת הבחירות של התובע וטלפנו
 6 לבוחרים על מנת לגייסם לתמיכה בו. עו"ד גלנטי סיפר כי התנדב ותרם כשבועיים ימים (עמי
 7 16 לפרוטוקול) לקמפיין התובע, וכי "עו"ד בומבך מעולם לא הבטיח לי דבר טרם הקמפיין
 8 במהלכו ולאחריו" (סי' 4 לתצהירו). כך גם עו"ד גלילי, שפעילותו במטה הבחירות של התובע
 9 היתה מצומצמת, הסתכמה בביקור אחד במטה, ניהול מסי שיחות טלפוניות והעברת חד
 10 פעמית של מוצרי פרסום של התובע ממשרדו למשרד עו"ד אחר. (רי' עדותו, וכן סי' 6
 11 לתצהירו). גם עד זה, כקודמו, הכחיש כל הבטחה של התובע לטובת הנאה כלשהי בגין
 12 התמיכה הפעילה.
 13
19. בחקירתו אישר הנתבע כי הוא מסתמך על העדה וכי אין לו ידע אישי בדברים, מלבד
 14 הסתמכות זו:
 15 ש. מתוך עדותה של הגב' לוי הובהר לנו שכל הדברים שנכתבו על ידך בקשר לתובע,
 16 מבוססים על דבריה של הגב' לוי. האם זה נכון?
 17 ת. נכון".
 18
20. אלא שממכתבו ניתן ללמוד אחרת. האמירה "במסגרת ייצוגי לקוחה זו נודעו לי עובדות
 21 שונות על התנהלותו של עו"ד בומבך", ואף הסיפא של סי' 6 "...נושא מינוי הבוררים אף
 22 הועלה בתובענה בה הנני מייצג את מרשתי כנגד עו"ד בומבך, תובענה שהוגשה עוד בשנת
 23 2004" מלמדים לכאורה על ידיעה נוספת, של עורך הדין עצמו ולא רק על ציטוטו את טענות
 24 מרשתו.
 25
21. באשר לטענה כי מינויים של שניים אלה כבוררים נבע כתמורה לפעילות, הכחיש זאת התובע,
 27 והכחישו עדין. העיד התובע:
 28 "ש. האם בתקופה ששימשת כיו"ר הועד, היה לך דירוג כלשהו שבורריות בסכומים
 29 מסוימים יועברו לעו"ד מוותק מסוים, ובורריות בסכומים אחרים – לבעלי ותק אחר?
 30 ת. המלאכה של חילוק בורריות, היא מלאכה שצריך לעשות בזהירות. ולשם כך
 31 התייעצתי, וכך גם היה הנוהל בעבר, ואני כלכלתי את מעשי. סוג הבורריות המגיעות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

1 לראש וועד המחוז, שנדרש למנות בורר, הן מגוונות מאד. יש בורריות של עשרות מיליונים
 2 ויותר מכך, ויש ובורריות קטנות של עשרות אלפי שקלים, ואפילו פחות מכך. מטבע
 3 הדברים, לא אמנה לבוררות קטנה של אלפי שקלים או עשרות אלפי שקלים, אדם שיש לו
 4 ותק רב כעו"ד ושמטבע הדברים לא כדאי "לבזבז אותו", בנוסף לכך, שכר הטרחה שהוא
 5 יגבה, יהיה גבוה מערך התיק... דאגתי שלעולם לא תינתנה שתי בורריות לאדם שמונה.
 6 כלומר, כל אדם יקבל רק בוררות אחת... לגבי "הקטנים", יש מצב שמגיעות אליך בורריות
 7 קטנות, ואתה מוצא שאנשים לא רוצים להתמנות כבוררים, מאידך, אתה חייב למנות. ולכן
 8 אתה בא וממנה מטבע הדברים אנשים שאין להם ניסיון גדול. עו"ד גלנטי למעשה עשה
 9 טובה כיוון שהוא מחד היה עו"ד משנת 2001 והוא טיפל בבוררות שכל היקפה היה 6,500
 10 ₪, אם היה לוקח שכ"ט בתיק זה – זה היה יכול להיות סימלי ביותר... לגבי הבורר השני
 11 גלילי, הוא היה עו"ד משנת 2003. היה מדובר בבוררות קטנה. סכום של כ – 50,000 ₪. אני
 12 הכרתי את עו"ד גלילי בעבר בנסיבות מקצועיות נטו. ראיתי אותו כשהיה מתמחה אצל
 13 עו"ד הברמן וראיתי הוא עושה מלאכה רצינית וחשבתי שהוא עשוי להתאים לתיק כזה.
 14 ברצוני להדגיש שלחלוטין, מעולם לא הבטחתי לאדם שיקבל איזושהי בוררות, מעולם לא
 15 הבטחתי שיקבל בוררות תמורת איזושהי פעילות שסייעו לי להיבחר לוועד המחוז. זו בעיני
 16 טענה איומה.

17

...

18 ש. נכון שהבטחת לפעילים שעבדו אצלך, תמורה בנושאים שונים?

19 ת. מה זאת אומרת? מה זו תמורה? למה כוונתך? האם אתה מתכוון לטובות הנאה?
 20 בורריות? לא! לא הבטחתי שום טובות הנאה.

21 ש. נכון שלגלילי ולגלנטי הבטחת טובות הנאה עבור השירותים שנתנו לך במערכת
 22 הבחירות?

23 ת. לא! "

24

25 .22 נחקר הנתבע:

26 "ש. שני עורכי הדין גלילי וגלנטי לדעתך הוסמכו פרק זמן קצר לפני קבלת המינוי?

27 ת. שניהם חסרי ניסיון, אחד מהם הוסמך פרק זמן קצר לפני כן.

28

...

29 ש. האם באופן כללי נכון לומר, שעורכי דין בעלי שנות ניסיון רבות, הם בוררים טובים

30

יותר?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 ת. אני חושב שככלל, ניסיון תורם.
2 ...
3 ש. כמה שנים אתה משמש כבורר?
4 ת. 3 שנים האחרונות.
5
6 23. את משנתו הסדורה פרש הנתבע לפני בית המשפט:
7 "כל שיטת המינויים בפוליטיקה בלשכה – מרגיזה אותי, מרגיזה הרבה אנשים שיושבים
8 ולא עושים שום דבר, מרגיזה לפני וגם אחרי תקופתו של התובע. בעניין התובע נודעו לי
9 הדברים ממי שהיה בתוך המערכת, אם היה לי מידע על מועמד אחר, או בעל תפקיד אחר
10 אז כהיום, הייתי מעלה את הדברים בכתב. אני חושב שלתת בורריות לעו"ד שרק סיים
11 וקיבל רשיון זה פגיעה באמון, במתדיינים וזה לפחות רשלנות. במקרה הזה זה הרבה מעבר
12 לזה."
13
14 24. הואיל ובשמו הטוב של אדם ובנקיון כפיו אנו עוסקים, לא ניתן להתעלם מהפניותיו של
15 התובע להליכים אחרים בהם שימש הנתבע כבורר, ובית המשפט ביקר את אופן ניהול
16 הבוררות (הפ 7/466, 538/07, ת/6):
17 "אין ספק כי התנהלותו של עו"ד פישביין ואופן ניהול הבוררות על ידו, כמפורט לעיל,
18 גרמה נזק של ממש ועיוות דין למבקשת. "דינה" של המבקשת הוכרע בהליכי בוררות בלתי
19 תקינים לחלוטין, ללא שניתנה לה הזדמנות לטעון טענותיה ולהציג ראיותיה, אשר נוהלו
20 ע"י "בורר" שמינויו היה פגום מלכתחילה ונעדר הסכמה אמיתית של אחד הצדדים
21 להתדיינות (המבקשת). זריזות היתר של עו"ד פישביין בניהול הבוררות פגעה, אף היא,
22 קשות במבקשת ובזכויותיה הדיוניות והמהותיות".
23
24 כבוד השופט ישעיה ביטל שם את פסק הבורר-הנתבע כאן, ובקשת רשות ערעור שהוגשה
25 לבית המשפט העליון על ההחלטה הני"ל נדחתה (רע"א 758/08). נקבע שעו"ד פישביין לא היה
26 מוסמך לשמש כבורר בהליך, היות שלא נתמנה כדין (סי' 24(2) לחוק הבוררות).
27
28 בהליך אחר בו שימש הנתבע כאן-כבורר ואשר צד לו היתה העדה דכאן, הגבי יפה לוי, קבע
29 בית המשפט (בש"א 2964/09, ת/1):
30 "נחה דעתי כי המבקש אכן לא ידע כי במועד חתימת הסכם הבוררות ובתקופת ניהולה,
31 שימש הבורר כבא כוחה של המשיבה בתביעה אותה ניהלה בבית הדין לעבודה. הגילוי
32 שנעשה על ידי המשיבה, ולמען הדיוק, גם על ידי הבורר עצמו, לא היה מלא, כי אם חלקי
33 ו"גילה טפח, אך כיסה טפחיים"...אין צורך להכביר מילים על הכלל היסודי לפיו בורר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

1 המייצג את אחד מבעלי הדין בהליך אחר פסול מלשמש בתפקיד בורר, אלא אם כן, הסכימו
 2 הצדדים במפורש למינויו, למרות עובדה זו שהיתה גלויה ונהירה להם... במקרה שבפנינו
 3 אמנם הוצהר על היכרות מוקדמת, אולם לא זו בלבד שטיבה של היכרות קודמת זו נותר
 4 מעומעם, אלא שהוכח, כי אין מדובר כלל בהיכרות שהינה נחלת העבר, כי אם בקשר "חי
 5 ונושם" בעת המינוי ובעת ניהול הבוררות... אין מדובר בניגוד אינטרסים ערטילאי או
 6 בחשדות בלבד, להבדיל מקשר ממשי, שהרי הבורר שימש כבא כוחה של המשיבה, אף
 7 קיבל ממנה שכר טרחה, במקביל לכהונתו כבורר מכריע במחלוקת שהיתה לה עם המבקש.
 8 מדובר בנסיבות אובייקטיביות המחשידות את הבורר כנגוע בניגוד עניינים וכעשוי להיקלע
 9 לחשש של משוא פנים... זאת ועוד, מן החומר שהוצג בפני עולה כי הבוררות התנהלה
 10 באווירה "לא בריאה" בלשון המעטה, גם בכל הנוגע ליחסים בין הבורר לבין המבקש,
 11 בשיתוף פעולה עם זה האחרון. המבקש אישר כי "התפתחה ידידות" ביניהם וכי נפגש עם
 12 הבורר 2-3 פעמים בסביבות משרדו וכי שוחחו על הא ועל דא. למותר לציין כי בורר אינו
 13 אמור לפתח ידידות עם צד אחד, גם לא לקבל עבודות בתיווכו של הצד השני. בנסיבות
 14 העניין אין מנוס מלהעביר את הבורר הנושא תפקיד מעין שיפוטי מתפקידו."
 15

16 ובעניין אחר בו שימש הנתבע כמופרק, הועבר מתפקידו תוך שבית המשפט המחוזי ציין
 17 דברים קשים לגבי התנהלותו ומחדליו - ר' פש"ר (מחוזי-ת"א) 202/97 אביעד שרותי מכס
 18 ושילוח בינלאומי בע"מ נ' עו"ד ערן קאופמן, תק-מח 2007(2) 8034.
 19
 20 על כך נאמר "כל הפוסל - במומו פוסל" וכל אמירה נוספת- מיותרת.
 21

22 בדנ"א 7325/95 הנ"ל, ציין כבוד השופט אור את הקשיים בהוכחת טענת הגנת 'אמת .24
 23 הפרסום, אחד מהקשיים, תקף בנסיבות המקרה שלפני: "...לכל אלה מצטרף קושי ראייתי
 24 נוסף, העולה במקרים לא מעטים, בהם מיוחסים לנפגע מעשים ופעולות העולים כדי
 25 עבירה פלילית. במקרים כאלה, נושא המפרסם בנטל מוגבר להוכיח את אמיתות הפרסום,
 26 ביחס לנטל הרובץ עליו בהליכים אזרחיים רגילים. בגדר זה, הכלל הוא, כי נטל הראיה
 27 הרובץ על המפרסם כבד יותר, ככל שחומרת המעשים המיוחסים על ידי המפרסם כבדה
 28 יותר (ראו דברי השופט בך בע"א 475/81 זיקרי נ' כלל חברה לביטוח, פ"ד מ(588-599) 589,
 29 1; ראו גם דברי השופט ש' לויין בע"א 670/79 מזרחי נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ, פ"ד
 30 מא(186, 169) 2)."
 31

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 לפי הדין המצוי, מקום בו לא הוכחה אמיתות הפרסום, לא תוקנה לנתבע הגנה במסגרת סי'
2 14 לחוק:
- 3 "בעיה מתעוררת כאשר המפרסם היה משוכנע שהפרסום נכון, ובפועל התברר שהוא
4 שגוי. מחד, אין הצדקה להגן על פרסומים שגויים, אך מאידך, אי הגנה על פרסומים
5 שגויים יוביל לחשש של מפרסמים פן יתברר בעתיד שהפרסום שגוי ויגרור אחריות
6 אזרחית, ובכך ימנע פרסומם של פרסומים נכונים רבים שיש עניין ציבורי רב
7 בפרסומם...כיום, בהנחה שהפרסום שקרי, אין משמעות במסגרת הגנת סעיף 14 לכך
8 שהנתבע חשב שהפרסום אמת או שקר, אפילו אם בדק את הדברים כמיטב יכולתו...מוצע
9 להחיל את ההגנה גם במידה שיתברר שהפרסום כוזב, אם הנתבע יוכיח שהוא לא ידע ולא
10 יכול היה לדעת שהפרסום אינו אמת". [חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר, בועז שנור, "לשון
11 הרע", הדין המצוי והרצוי, 2005, בעמ' 310-311].
- 12
- 13 הנתבע שאב את המידע שכתב מהגבי לוי, שלה יריבות עם התובע. בעדותה, הודתה העדה
14 ביריבות זו:
- 15 "ש. האם נכון שאת העדת בפני בית הדין לעבודה, ביום 5/2/09, כנגד התובע:
16 1. הוא קלקל לי את כל החיים.
17 2. הוא פשוט הרס לי את החיים.
18 ת. כן. אמרתי זאת. הוא הרס לי את החיים באותה תקופה. כיום החיים שלי הם טובים,
19 מאושרים, מסודרים. באותה תקופה הוא קלקל לי את החיים".
- 20
- 21 עדותה של הגבי לוי מוגמתית, ולא ניתן להתבסס עליה להוכחת הדברים לאשורם.
- 22
- 23 משנדחתה טענת הגנת 'אמת הפרסום', תיבחן טענת הגנת 'תום הלב' הקבועה בס' 15
24 לחוק:
- 25 "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה
26 את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:
27 ...
28 (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית
29 או חברתית לעשות אותו פרסום";
- 30
- 31 "נתבע המבקש להתגונן בטענת הגנה כלשהי צריך לציין אותה במפורש בכתב הגנתו ולפרט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 את העובדות המקימות לו את ההגנה" (שנהר, שם, בעמ' 423-424). "...ראשית על
2 המפרסם להראות שהיתה עליו חובה לעשות פרסום; שנית, יש להצביע על כך שהחובה
3 חלה בנוגע לכל מי שאליו הופנה הפרסום; המרכיב השלישי נוגע לתוכן הפרסום ובמסגרתו
4 יש להוכיח שהחובה אכן חייבה את הנתבע או הנאשם לפרסם את הפרסום המסויים
5 המהווה את עילת ההליך; והדרישה הרביעית היא שהפרסום נעשה בתום לב. העדרו של
6 מרכיב אחד מתוך ארבעת מרכיבים אלה ישלול מהמפרסם את תחולת ההגנה...נפסק כי
7 הגשת תלונה ללשכת עורכי הדין כנגד עורך דין אינה נעשית מתוך חובה". (שם, עמ'
8 284,282).
- 9
- 10 כתיבת מכתב משמיץ על מועמד ערב בחירות איננו חובה ואינו יכול לזכות להגנה דלעיל.
11
- 12 ועוד באותו עניין. החוק קובע כי:
13 **16. נטל ההוכחה**
- 14 (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15
15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.
16 (ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום
17 אחת מאלה:
18 (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
19 (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח
20 אם אמת הוא אם לא;
21 (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים
22 המוגנים על-ידי סעיף 15.
- 23
- 24 **30.** על מנת להנות מההגנה, על הטוען לה להוכיח כי עשה את הפרסום באחת מהנסיבות
25 המפורטות בס' 15 לעיל וכי הפרסום לא חרג מהסביר בנסיבות העניין, או אז תקום חזקה
26 שפעל בתום לב. [ע"א 723/74 הנ"ל, עמ' 299-300]. הנתבע לא הרים את הנטל המוטל עליו.
27
- 28 **31.** על הכותב הטוען כי כתב בתום לב, לבדוק את נכונות טענותיו קודם לפרסום. בעניינינו,
29 דומה כי למעט שמיעת טרונותיה של הגבי יפה לוי, לא עשה הנתבע דבר. יתרה מזאת,
30 משפנה אליו התובע לאחר הפרסום בדרישה להתנצלות, דחה אותו הנתבע. גם לו הרים
31 הנתבע את הנטל, והקים את החזקה האמורה בס' 30 לעיל, משמעותם של הדברים
32 האמורים בסעיף זה הינם שלילת חזקה זו. (ע"א 5653/98 אמיליו פלוס נ' דינה חלוץ ואח'
33 תק-על-2001(3), 399, בעמ' 415).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
32. סכום הפיצוי
- התובע לא הוכיח (ואין זה בר הוכחה) כי הפסיד בבחירות עקב המכתב הפוגע. מכאן שאין לפסוק לו פיצוי בגין נזק ממוני.
- בסי' 7 א (ב) לחוק נקבע הפיצוי ללא הוכחת נזק, בסכום של 50,000 ₪. עפ"י ס"ק (ג) רשאי ביהמ"ש לפסוק כפל הפיצוי, כאשר הוכח כי דבר לשון הרע פורסם בכוונה לפגוע.
33. לגישת התובע, יש לפסוק כאן פיצויים מוגברים. בסי' 19 לחוק נקבעו המקרים בהם בית המשפט יקל בפסיקת הפיצויים:
- בבואו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנאשם או הנתבע גם באלה:**
- (1) לשון הרע לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, והוא נקב את המקור שעליו הסתמך;
- (2) הוא היה משוכנע באמיתותה של לשון הרע;
- (3) הוא לא נתכוון לנפגע;
- (4) הוא התנצל בשל הפרסום, תיקן או הכחיש את הדבר המהווה לשון הרע או נקט צעדים להפסקת מכירתו או הפצתו של עותק הפרסום המכיל את לשון הרע, ובלבד שההתנצלות, התיקון או ההכחשה פורסמו במקום, במידה ובדרך שבהן פורסמה לשון הרע, ולא היו מסוייגים.
34. ברע"א 4740/00 לימור אמר ואח' נ' אורנה יוסף ו-2 אח' תק-על (3)2001, 489, עמ' 496 נקבע:
- "...אין לומר כלל ועיקר כי על בית המשפט לפסוק פיצוי "נמוך" כדי שלא לפגוע בחופש הביטוי. אין גם לומר כלל ועיקר כי על בית המשפט לפסוק פיצוי "גבוה" כדי להגן על השם הטוב. על בית המשפט לפסוק פיצוי מלא, המשקף את מלוא הנזק - הרכושי והלא-רכושי - שנגרם לניזוק (ראו ע"א 492/89 סלונים נ' "דבר" בע"מ, פ"ד מו(835), 827 (3).
17. בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב והסבל שהיו מנת חלקו, ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיבידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים. אכן, התנהגותו של הניזוק לפני פרסום ולאחריו עשוי להוות אמצעי בעזרתו ניתן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

28 פברואר 2010

ת"א 66258-07 בומבך נ' פישביין

- 1 לעמוד על נזקו. בדומה, התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על שיעור הנזק
2 והערכתו. כך, למשל, התנצלות על דברי לשון הרע עשויה להקטין את הנזק שהם גרמו ובכך
3 להשפיע על שיעור הפיצויים (ראו סעיף 19 לחוק). חומרת הפגיעה ברגשותיו של הניזוק
4 ובשמו הטוב, נמדדת לעתים בחומרת מעשיו וביטוייו של המזיק. ודוק: אין בכך פיצוי
5 עונשי. זהו נזק מוגבר המביא לפיצוי מוגבר (aggravated) בשל התנהגות המזיק. כך,
6 למשל, מזיק היודע כי דבריו אינם אמת והעושה כל מאמץ בבית המשפט להוכיח את
7 אמיתותם, עשוי לגרום להגברת נזקו של הניזוק, ובכך להגביר את הפיצוי לו הוא יהיה
8 זכאי".
- 9
- 10 בעניינינו, הנתבע לא ציין במכתבו את המקור עליו הסתמך ודרישת התובע להתנצלות-
11 נדחתה על ידו. מניעיו של הנתבע לא הובהרו לבית המשפט. על אף האמור, ספק בליבי אם
12 הדברים נאמרו ב"כוונה לפגוע".
- 13
- 14 35. חרף התייחסותו של התובע לכל אחד מסעיפי המכתב כעילת פיצוי נפרדת, הנני רואה במכתב
15 מכלול אחד, ועילה אחת (ר' 7א. (ד) לחוק).
- 16 הנני קובעת כי הנתבע ישלם לתובע את הסכום המקסימלי שנקבע בחוק לנזק לא ממוני
17 בסכום של 50,000 ₪ ולא יפסק כפל הפיצוי.
- 18
- 19 36. ניהול ההליך התאפיין בדחיות והארכות מועד שהנתבע נטל לעצמו, ברשות ושלא ברשות.
20 הנני קובעת כי הנתבע ישא בהוצאות התובע ובשכ"ט בסך 15,000 ₪ בצירוף מע"מ.
21 כל הסכומים בפסק הדין ישאו הפרשי הצמדה וריבית מיום פסק הדין ועד לסילוקם המלא
22 בפועל.
- 23
- 24 ניתן היום, י"ד אדר תש"ע, 28 פברואר 2010, בהעדר הצדדים.
- 25

ריבה ניב, שופטת

26
27